

Kıyâfetname Üzerine Bir İnceleme: Neticetü's-Süluk Fi Nasihati'l-Müluk

Mustafa Acat (Kapadokya Üniversitesi)

Özet

Fizyonomi, dış görünüşün, giyimin bireyin çevresiyle olan ilişkisini incelemesiyle meydana gelen, kökeni çok eski zamanlara dayanan bir bilim dalıdır. İslam ilminde kıyâfet ya da firâset olarak da adlandırılabilen bu bilimde, insanların saç, kaş, yanak gibi uzuvlardan yola çıkılarak kişilikleri ve ahlâkları hakkında bilgiye ulaşma temel ölçüt olarak ele alınmıştır. Kıyâfetname türü kapsamında Türk edebiyatında telif ya da tercüme ve farklı türden yazılan eserlerin içerisinde olmak üzere birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada 16. Yüzyılda A'lâyi bin Muhibbi Eş-Şerif Eş-Şirâzi tarafından siyasetname türünde kaleme alınan ve Dr. Yusuf Gökkaplan tarafından doktora tezi olarak çalışılan Neticetü's-Sülük fi Naşihati'l-Mülük isimli eserde bulunan kıyâfet-name bölümü 16. yüzyıl devlet yönetiminde beden algısının siyasetnâme türüne olan etkisi bakımından incelenecektir. Bu inceleme sayesinde siyasetnamede türünde yazılmış eserin kıyâfetname kısmındaki devlet adamları ve halka öğütler için verilen didaktik tasvirlerin karakter üzerindeki etkisi görünür hale gelecektir. Söz konusu çalışma yapılırken nitel araştırma yönteminin yorumlama tekniğinden ve kültürel hegemonya ile sosyolojik eleştiri yönteminden yararlanılacaktır. Çalışmanın yöntem konusunda, kıyâfet-nâme türünde beden algısı üzerinden yapılacak yeni çalışmalara örnek olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Neticetü's-Sülük fi Naşihati'l-Mülük, kıyâfet-nâme, beden, beden olgusu.